

قندپار

تأليف:

دکتر مهدی داودی

انتشارات داودی

۱۳۹۱

سرشناسه	داودی، مهدی، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	قند پارسی / تألیف مهدی داودی.
وضعیت ویراست	[ویراست ۲]
مشخصات نشر	تهران: داودی، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	۲۶۴ ص.
شابک	978-600-93308-0-5
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا.	
موضوع	ادبیات فارسی - مجموعه‌ها.
ده‌بندی کنگره	۱۳۹۱ ق ۹۲/د ۳/۰۳ PIR۴
رده‌بندی دیوئی	۸۱۰/۸ نا
شماره کتابشناسی ملی	۲۸۶۹۵۸۲

انستیتوت داودی

شهر ری، فلکه اول دولت‌آباد، خیابان پروین اعتصامی، مجتمع فرهنگی

تلفن: ۰۹۳۷۲۱۴۹۸۸۸

قندپار

دکتر مهدی داودی

چاپ دوم (اول ناشر)، ۱۳۹۱

۱۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۳۰۸-۰-۵

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

۱۲۰۰۰ تومان

فهرست

پیشگفتار..... ۱۱

بخش اول: فرهنگ و ادب پارسی

هنر برای هنر یا هنر برای جامعه.....	۱۵
تعهد به زبان؛ یک تعهد اجتماعی.....	۲۷
چهار رسالت، چهار مسوولیت.....	۲۹
اهمیت و نقش نویسنده در جامعه.....	۳۳
انواع نظم (قالب های شعری).....	۳۸
انواع نثر.....	۴۳
سبک های شعری ایرانی.....	۴۴
سبک های اروپایی.....	۴۵
آشنایی با علوم ادبی.....	۵۰

بخش دوم: گزیده ی ادبیات کهن

رودکی.....	۵۹
شاهنامه و روح اخلاقی آن.....	۶۱
دُخت کمندافکن.....	۶۴
تاریخ بیهقی.....	۶۹
ناصر خسرو.....	۷۴

۷۶		سعدی در ایران و آنیران
۷۸		دخل و خرج
۷۹		مست و پارسا
۸۰		مولوی
۸۰		دولت عشق
۸۱		من و تو
۸۱		سرگشته‌ی بادیه
۸۲		خواجهدی اهل راز، حافظ
۸۳		شهره‌ی شهر
۸۳		نظامی گنجوی
۸۴		نگاهی به داستان لیلی و مجنون نظامی
۸۹		آداب سخنوری از نگاه بزرگان
۹۰		نگاهی به ادبیات طنز و هجو کهن
۹۱		درزی در کوزه افتاد
۹۱		حاصل دانش
۹۲		دروغ دو جانبه
۹۲		درازی
۹۲		دزدان معانی
۹۲		هجو پسر
۹۳		حکیم عمر خیام نیشابوری
۹۳		چند رباعی از خیام
۹۵		عطار
۹۵		خانه‌ی عنکبوت
۹۶		حکایت ققنوس
۹۷		سنایی
۹۹		محتشم کاشانی

۱۰۰	صائب
۱۰۱	بیدل
۱۰۲	چند حکایت از کلیله و دمنه
۱۰۲	دزد نادان
۱۰۲	حکایت زاغ و مار
۱۰۴	حکایت بوزنگان
۱۰۵	عبید زاکانی
۱۰۵	سریر سلطنت بی نواهی
۱۰۶	جامی
۱۰۷	وحشی بافقی
۱۰۸	فروغی بسطامی

بخش سوم: ادبیات معاصر

۱۰۹	فصل اول: ادبیات مشروطه
۱۰۹	۱. نثر پارسی در دوره‌ی بیداری (اواخر قاجار)
۱۱۱	قائم مقام
۱۱۲	نامه‌ی قائم مقام به میرزا محمدعلی خان شیرازی
۱۱۲	میرزا ملکم خان
۱۱۴	میرزا آقاخان کرمانی
۱۱۵	عبدالرحیم طالب اوف
۱۱۷	زین العابدین مراغه‌ای
۱۱۸	نگاهی به ادبیات طنز در این عصر
۱۲۳	دهخدا در چند سطر
۱۲۴	مکتوب
۱۲۷	۲. شعر مشروطه
۱۲۸	فرخی یزدی

فصل دوم: ادبیات پس از مشروطه (ادبیات امروز ما)	۱۳۱
۱. نثر نو (داستان نویسی)	۱۳۱
انواع داستان	۱۳۲
ویژگی های داستان نویسی	۱۳۳
نویسند های باقلم جادویی	۱۳۴
داستان های کوتاه کوتاه	۱۳۸
صنعت ترجمه	۱۴۵
۲. شعر نو	۱۴۸
نیما شاعری که از نو باید شناخت	۱۵۱
بامداد، شاعر عشق و حماسه ها	۱۵۴
در آستانه	۱۵۴
امید شاعر زمستانها	۱۵۸
زمستان	۱۵۹
پری شاهدخت شعر آدمیزادان	۱۶۰
آرش کمانگیر	۱۶۳
سایه، شاعر زندگی	۱۷۳
کوچ بنفشه ها	۱۷۵
آن عاشقان شرزه	۱۷۶
دیباچه	۱۷۶
فریدون مشیری	۱۷۹
اشکی در گذرگاه تاریخ	۱۷۹
گرگی	۱۸۱
ندای آغاز	۱۸۳
تفسیر ندای آغاز	۱۸۵
۳. ادبیات طنز امروز	۱۸۸

بخش چهارم: مختصری در دستور زبان پارسی

۱۹۳

بخش پنجم: درست‌نویسی

۲۱۱

بخش ششم: نشانه‌ها

۲۲۷

بخش هفتم: روش تحقیق و مقاله‌نویسی

۲۳۳

بخش هشتم: آیین نگارش مکاتبات اداری

۲۴۳

بخش نهم: گزارش‌نویسی

۲۴۹

بخش دهم: خلاصه‌نویسی (شیوه‌های تلخیص)

۲۵۳

۲۵۷ کتاب‌نامه

پیشگفتار

درس «پارسی عمومی» برای تعداد بسیاری از دانشجویان و دانش‌پژوهان، به‌ویژه کسانی که در رشته‌هایی غیر از علوم انسانی تحصیل می‌کنند، به‌واقع شاید آخرین مجالی است برای آشنایی با شعر و ادب ایران زمین، باری آخرین درنگ در سایه‌ی نغمه‌های دلنواز و فرحزای شاعرانی است که سفره‌ای بی‌دریغ از واژه‌های ناب و تازه پهن می‌کنند، واحه‌ای آباد در هیچستانی از زمان.

اما در این فرصت کوتاه چگونه می‌توان ادبیات پارسی را، با همه‌ی وسعت و تنوعی که دارد، به دانشجویانی آموخت که به اقتضای رشته‌ی تحصیلی‌شان، درباره‌ی ادبیات کمتر از زمینه‌های ذهنی مناسب برخوردارند.

بی‌شک اکثر دانشجویان پارسی عمومی از سرقتن در کلاس حاضر می‌شوند و پارسی عمومی را درسی «کمکی و نمره‌آور» می‌پندارند که موجب بالا رفتن «معدل» می‌شود [۱] جای بسی فغان است که گاهی محتوای جزوه، کتاب درسی و شیوه‌ی تدریس هم این باور را تقویت می‌کند، و آن‌گاه چه‌بسا دانشجویانی هم که با میل خود و از روی عشق به زبان مادری در کلاس حاضر می‌شوند، از آموختن ادبیات دلمرده و نومید می‌گردند.

بدیهی است یکی از پایه‌ها و ارکان زنده که در ارتقای باور دانشجویان از درسی پارسی عمومی مؤثر می‌افتد سرنوشتار و محتوای کتاب درسی است. رسالت چنین کتابی چه‌بسا بیش از هر چیز این است که ادبیات و بهترین مصادیق آن، و حتی شیوه‌ی بهره‌جستن از آن در زندگی و روابط اجتماعی را به دانشجویان عزیز معرفی کند.

بنابر این تفاسیر نباید تصور شود که با آوردن گلچینی عظیم از ادبیات کهن و جدید می‌توان یک کتاب درسی مطلوب را خلق نمود. متون انتخابی، علاوه بر گیرایی ادبی و فخر کلامی، باید از ارتباطی منطقی و بارفتاری سالم برخوردار باشند؛ امری که بی‌تعارف، سرلوحه‌ی نگارنده‌ی این نوشتار بوده و هست.

بخش نخست کتاب با عنوان «فرهنگ و ادب پارسی» برای مطالعه‌ی دانشجویان در نظر گرفته شده و طرح مطالب آن در کلاس بستگی به نظر استاد دارد. مقالاتی که در این بخش آمده است به دانشجویان کمک می‌کند تا متون را بهتر بفهمند و با ادبیات، ارتباطی صمیمی و منطقی برقرار کنند. در بخش‌های دیگر با نام «ادبیات کهن و معاصر» نگارنده کوشیده است نظم تاریخی مطالب را رعایت کند و در عین حال به تأثیر اخلاقی و ایدئولوژیک آنها نیز نظر داشته است. همچنین با آوردن مطالبی در بخش‌های دیگر درباره‌ی دستور زبان پارسی، درست‌نویسی، نشانه‌گذاری، روش تحقیق و مقاله‌نویسی، آیین نگارش مکاتبات اداری و گزارش‌نویسی (به‌ویژه برای بهره‌مندی دانشجویان کارمند) و خلاصه‌نویسی - طبق سرفصل‌های دانشگاه - سعی شده تصویری کامل و واضح از ضرورت‌ها و دانسته‌های ادبی به دانشجویان داده شود.

در آخر اینکه در کتاب **نقد پارسی** کوشش می‌درج نگارنده بر آن بوده است که با نگاهی تحلیلی و نوبه ادبیات این مرزوبوم پرداخته شود و متن‌هایی انتخاب گردد که کمتر بدان‌ها توجه شده یا می‌شود.

باشد که این مهم، هرچند در حد بارقه‌ای کوچک، محقق شده باشد. امید دارم همکارانی که این کتاب را برای تدریس انتخاب می‌کنند نقایصی را که یقیناً در آن وجود دارد و از چشم مؤلف به‌دور مانده مشخص نمایند و ایشان را از راهنمایی‌های خود بهره‌مند گردانند.

شماره تماس نگارنده: ۰۹۳۲۹۴۱۱۰۲۱

نشانی الکترونیکی: M_Farda1358@yahoo.com

دکتر مهدی داودی

بهمن‌ماه ۱۳۸۹

«نخستین هوادار شعرِ دری»

زنسیرویِ تِبازی برآورد گرد
سویِ فتحِ بغدادِ لشکر کشید
یکی چامه پرداختش، زیروی
به گفتارِ «تازی» زبان برگشاد
زبان دری، سردبازار شد
پسندش نیفتاد و رُخ بر بتافت
پس اندیشه باید به هر کار کرد
که من اندکی درنیایم از آن
مَنش گفته هرگز نخواهم شوند
بشود پارسی لفظِ دُرْدانه‌ام

چو «یعقوب لیث» آن گرانمایه مرد
به حکم خلافت، قلم درکشید
سخن گسری، در ستایشگری
در آن چامه، ایرانی پاک‌زاد
کز آن دم که دشمن ظفر یار شد
چو «یعقوب» چری از آن درنیافت
سراینده را گفت کای نیک‌مرد
چه باید سخن راند با آن زبان؟
به تازی گم کرد نخواهد ستود
که از فهم آن سخت بیگانه‌ام

گشودند «شعر دری» را زبان
به نظم اندرون پارسی جان گرفت
که در بر رُخ پارسی برگشود
همو بود و شاید که یادآوری

از آن پس، گرانمایه گویندگان
وزن گفته، چون شعر سامان گرفت
سُزِ گر به «یعقوب» خوانی درود
نخستین هوادار شعرِ دری
